

PREPISOVANJE IN REVIZIJA VOLILNIH IMENIKOV

Sestava stalnih volilnih imenikov in po zakonu določeni postopek glede njihovega izpolnjevanja in popraviljanja je neizogiben pogoj za zagotovitev volilne pravice državljanov kot njihove osnovne politične pravice. Z vpisom v volilni imenik si vsak državljan zagotovi pravico, da lahko voli in da je lahko izvoljen. Samo na temelju vpisa v volilni imenik je torej mogoče ugotavljati volilno pravico za vse predstavniške organe. Ker smo pred volitvami v republiške ljudske skupščine, ima vsak državljan ne samo pravico, temveč tudi neposreden interes, da je vpisan v volilni imenik, po drugi strani pa nalaga to veliko obveznost in odgovornost organom, ki vodijo volilne imenike, glede pravočasnega in točnega vpisovanja državljanov v te imenike. To toliko bolj, ker so nedavne volitve v občinske ljudske odbore pokazale, da je nepravilno vodenje volilnih imenikov tudi politični problem.

Razen rednega vpisovanja v volilne imenike, ki se opravlja v januarju, je po zakonu o volilnih imenikih določen prepis teh imenikov vsako peto leto. Ker je bilo njihovo prepisovanje opravljeno poslednjič leta 1953, bo v skladu s to zakonito določbo opravljeno prepisovanje teh imenikov v začetku letošnjega leta. Z navodilom o reviziji in prepisovanju splošnih volilnih imenikov je reguliran postopek za to revizijo in prepisovanje ter je določeno, da se mora opraviti najkasneje do 10. februarja leta 1958.

Organi za revizijo in prepisovanje

Da bi ugotovili tudi odgovornost za morebitno neurejeno stanje v tem pogledu, je s tem navodilom določeno, da opravlja zadeve v zvezi z revizijo in prepisovanjem volilnih imenikov neposredno vodja volilnega imenika, ki je odgovoren za popravke v volilnem imeniku kakor tudi za pravilnost vpisa. Organizacija in vodstvo teh zadev na področju občine sta poverjena občinskemu upravnemu organu za zadeve splošne uprave, ki je odgovoren za pravilno in pravočasno izvršitev zadev v zvezi z revizijo in prepisovanjem volilnih imenikov. Pooblaščen je, da v sporazumu s sekretarjem občinskega ljudskega odbora določi tudi druge uslužbenke, ki bodo delali pri reviziji in prepisovanju volilnega imenika, kakor da lahko zaposli v ta namen tudi druge osebe. Nadzorstvo nad delom ustreznega organa uprave v zvezi z revizijo in prepisovanjem je poverjeno svetu, ki je pristojen za zadeve splošne uprave. Tako določena organizacija nujno terja od občinskih ljudskih odborov, da pravočasno postavijo vodje volilnih imenikov.

Glede na pomen tega dela je z navodilom določeno, razen pavedenih upravnih organov, da vodijo delo z revizijo in

prepisovanjem volilnih imenikov posebne komisije, ki jih formirajo okrajni ljudski odbori. Komisije skrbijo za to, da storijo občinski ljudski odbori potrebne ukrepe za revizijo in prepisovanje volilnih imenikov ter skrbijo, da se ta dela opravijo v predpisanem roku. Na ravni republike vodijo ta dela sekretariati za zakonodajo in organizacijo republiških izvršnih svetov preko komisije, ki jih v ta namen ustanovijo. Te komisije lahko neposredno vodijo organizacijo dela, opravljajo neposredno nadzorstvo nad delom organov, ki sodelujejo pri delu za revizijo in prepisovanje volilnih imenikov, dajejo navodila in jim pomagajo pri delu.

Opravljanje revizije

Revizija volilnega imenika je dejansko sestavljanje novega prečiščenega imenika na temelju vseh sprememb, ki so bile v njem izvršene v dobi 5 let. Sedanja revizija bo opravljena tako, da bodo iz volilnega imenika izbrisane vse osebe, ki so umrle, ki so se stalno odselile v drug kraj ali ki so na temelju pravomočne sodbe sodišča izgubile volilno pravico, vpisane pa bodo vse tiste osebe, ki so dopolnile ali ki bodo dopolnile 18 let do 23. marca leta 1958 kakor tudi vse druge osebe, ki so se stalno doselile in nastanile na tem področju, pa niso vpisane v volilni imenik. Pri opravljanju te revizije mora vodja volilnega imenika preveriti za vsakega volivca, ki je vpisan v volilni imenik, ali je stalno nastanjen v kraju, za katerega se vodi ta imenik, posebno pa ali so v volilnem imeniku vpisani volivci, ki so v minuli dobi umrli ali so se stalno odselili iz kraja ali pa so izgubili volilno pravico. Prav tako bo preveril, ali so v volilni imenik vpisane vse osebe, ki so nastanjene v tem kraju in imajo volilno pravico. Vodja volilnega imenika lahko vpiše v volilni imenik tudi tiste osebe, ki se zadržujejo dalj kot 6 mesecev v nekem kraju, čeprav niso tu stalno nastanjene, če take osebe ne izjavijo želje, da so vpisane v volilni imenik v kraju zadrževanja. V volilni imenik bodo vpisani tudi dijaki, če stalno bivajo v kraju šolanja, čeprav se njihovo šolanje ne bo končalo pred 23. marcem leta 1958. Z navodilom je regulirano tudi vprašanje vpisa v volilni imenik članov posadk pomorskih in rečnih ladij trgovske mornarice tako, da se ti volivci vpišejo v tisti volilni imenik, ki se vodi za kraj v katerem je sedež podjetja, ki mu ladja pripada. Od tega so izzeti tisti člani posadke omenjenih ladij, ki izjavijo, da želijo biti vpisani v volilni imenik v kraju svojega stanovanja.

Za vojaške osebe, ki služijo vojaški rok ali pa so na vojaških vajah ne bodo izdelani posebni vojaški imeniki, temveč bodo vpisane v imenik v kraju njihovega stalnega bivanja.

Po opravljeni reviziji je vodja volilnega imenika dolžan, da do 1. februarja leta 1958 vnese vse popravke v volilni imenik in da tako popravljeni volilni imenik prepiše v enem izvodu najkasneje do 10. februarja leta 1958. Na podlagi prepisanega volilnega imenika je vodja volilnega imenika dolžan, da izdela v enem izvodu tudi nov abecedni imenik, če se po določilih zakona o volilnih imenikih tak imenik vodi.

Objavljanje volilnega imenika

Prepisani volilni imenik se objavi na način, ki je v navadi, hkrati pa se obvestijo državljani, da ga lahko pregledajo in zahtevajo njegov popravek. Zaradi čim večjega poročstva, da bodo volilni imeniki ustrezali svojem namenu, je določeno, da ima vsak državljan kakor tudi politična in družbena organizacija pravico, da spisek pregleda in da zahteva popravke. Zahteve po popravkih volilnih imenikov se lahko predložijo do 20. februarja leta 1958.

Zaključitev in potrditev imenika

Potem ko ga prepišejo, se predloži volilni imenik v potrditev občinski komisiji za volilne imenike najkasneje do 25. februarja leta 1958. Zaradi preizkušanja njegove točnosti se hkrati z novim volilnim imenikom predloži tudi stari imenik, potem ko ga je pristojni občinski upravni organ predhodno zaključil in na njem označil, da je prepisan in da je izgubil veljavo. Da bi bili vidni vzroki, zaradi katerih so bili posamezni volivci izbrisani iz volilnega imenika, se pošlje komisiji tudi seznam izbranih oseb z navedbo vzroka izbrisa ter datuma in številke odloka o izbrisu, kakor tudi zahteve za popravke volilnega imenika, ki niso bile rešene, katere pa so predložili državljani, politična ali družbena organizacija. Tako predloženi imenik potrdi občinska komisija za volilne imenike najkasneje v roku treh dni od dneva sprejema, vrne pa ga pristojnemu občinskemu upravnemu organu skupno s starim volilnim imenikom. Če je volilni imenik sestavljen iz več zvezkov, potrdi občinska komisija za volilne imenike vsakega izmed teh zvezkov. Dolžna je prav tako potrditi tudi stari volilni imenik in ga vrniti občinskemu upravnemu organu, pri katerem se vodi. V primeru, da mora pristojni občinski upravni organ izvršiti popravke v novem volilnem imeniku, vrne komisija poprej ta imenik temu organu, ki je dolžan, da v roku dveh dni izvrši ta popravek.

Da bi volilni imeniki ustrezali dejanskemu stanju volilnega telesa, in da bi bile te zadeve opravljene zakonito ter pravilno, je nujno potrebno nuditi navednim organom svojo podporo in potrebno pomoč. Angažiranje političnih organizacij bo nedvomno prispevalo k ureditvi stanja v volilnih imenikih. To angažiranje je treba okreniti k volivcem tako, da bodo pravočasno spoznali pomen te akcije in da bodo volivci opozorjeni, da noben državljan ne more izkoristiti volilne pravice, če ni vpisan v volilni imenik.

M. D.